

Předpláči se

Pro Prahu: celoročně 5
zl., půlletně 2 zl. 50 kr.,
čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
Pro venkov: celoročně
5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl.
80 kr. čtvrtletně zl. 1.40
Jednotlivá čísla prodá-
vají se po 12 kr.
jednotlivé přílohy hud.
po 50 kr.,
Za inseráty se platí mimo
kolek pouze 2 kr. za řá-
dek drobného písma.

DALIBOR.

Časopis

Jen frankované listy
přijímají se.
Rukopisy redakci zaslané
nevracejí se.

Předplatné přijímá admi-
nistrace v č. 147-I.
(Karlova ulice.)

Dopisy týkající se redakce
judtež zasílány franko
p. dru Ludevítovi Pro-
cházkovi do č. 9
v Ječné ulici.

věnovaný zájnu svetské i církevní hudby a zpěvácckých spolků českoslov., zároveň pak
organ „Maticе hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Památne dni hudební.

30. květ.	1794	† Jan Ant. Mareš, hud. sklad. a cárský kapelník — v Petrohradě.
" "	1794	nar. Hynek Mošeles, sklad. a prof. na konservatoři lipské — v Praze.
" "	1833	† Joz. Slavík, slov. housl. český — ve Vídni.
" "	1846	I. pro. Lorzingovy zpěv. „Zbrojír“ — ve Vídni.
" "	1863	† Jozef Gartner, výb. varhanář — v Praze.
" "	1870	† Joz. Ferd. Vraný, výb. kontrabasista a prof. na konserv. — ve Vídni.
31. "	1809	† Joz. Haydn, slovný sklad. — ve Vídni.
" "	1817	nar. J. Zvoneček, sklad. — v Brně.
" "	1854	† V. Lisinský, sklad. horvátský — v Záhřebě.
" "	1868	† Fr. Sušil, zasloužilý sběratel moravských nár. písní — v Bystřici nad Pernštýnem.
1. červ.	1768	nar. J. Elsner, sklad. polský a zaklad. konserv. varšavské — v Grotkově.
2. "	1807	nar. R. Führer, církv. sklad. — v Praze.
" "	1861	† V. Linda Matoušek, housl. český v Krakově.
" "	1865	† J. Preisinger, op. zpěv. — Praze.
" "	1872	† Jindr. Esser, sklad. v Salzburku.
3. "	1594	† Orlando Lasso, slovut. sklad. církevní, poslední ratolest školy nizozemské — v Mnichově.
" "	1801	nar. Fr. Škroup, operní sklad. — ve Vosicích (v Chrudimsku).
4. "	1811	nar. Jan Follberger, sklad. — v Ratiborských Horách.
5. "	1722	† Jakub Kühnau, theoretik hud. — v Lipsku.
" "	1813	† Giovanni Paisiello, op. skl. — v Neapoli.
" "	1826	† K. Maria Weber, slovut. sklad. operní — v Londýně.

Několik praktických pokynutí o tvoření „krásného tonu“, o vokalisaci a o vyvinutí hlasu.

Sděluje J. Pech.

(Dokončení.)

Ve většině případů teprv nyní rádně bude, přistoupiti také ku cvičení „krytého tonu“, a sice

co možná nejslabšího (tedy nejjemnějšího tak zvaného „mezzavoce“), při čemž zejména záleží na určitém, lehkém vyslovování. I toto cvičení počítati musí střední polohou hlasu, a pravidelný postup jeho jest tentýž, jak jsem jej byl pro cvičení „otevřeného tonu“ naznačil. Podotýkám pouze ještě, že i zde na „falset“ zapomínati se nesmí; a opakuju z úmyslu, co již dříve jsem byl pověděl, že všecka v „otevřeném“ tonu nabytá obratnost obyčejně v míře ještě zvětšené sama sebou též na ton „krytý“ přechází. K čím pak větší obratnosti vůbec (nejen tedy zběhlosti v rychlém střídání tonů) hlas dospívá, tím se stává schopnějším rozmanitých odstínů jak v síle tak v barvitosti zvuku, a tedy i obtížného přecházení z tonu krytého v otevřený i falsetu v hlas prsní, a naopak; a tu pak i možno bude pokusiti se již o postupné sesilování a zeslabování („cresciování“ a „decresciování“) jednotlivých tonů jak v prostřední poloze hlasu prsního tak i ve falsetu, a konečně o tak zvanou „messa di voce“, v níž ton od nejjemnějšího nádechu poznenáhla vzroste ve zvuk mohutný a rovněž tak znenáhla opět se ztrácí, až téměř v pouhý dech se rozplyne.

Skutečně krásné provedení takové „messa di voce“ náleží k nejobtížnějším umělostkám zpěvním, avšak na pravém místě nemine se s nejskvělejším výsledkem. Zejména zakončení pěkným zeslabováním tonu vyžaduje zvláštní obratnosti, aby hlas příliš náhlým ustupováním dechu z otevřeného tonu v krytý neb ve falset nápadně „nepřeskočil“. Takovému přeskočení zabrániti se nejlépe, pakli dosti záhy — od nejprvnějšího slábnutí dechu ton stále více se vyjasňuje, čímž ustupování dechu stane se velmi poznenáhlym; při dechu však příliš už oslabeném ani tento prostředek dosti výdatně by nepomohl.

Avšak pravidelné cvičení takovéto „messa di voce“ rádně pro vždy (tedy i při značnější pokročilosti) obmeziti výhradně jen na střední polohu hlasu prsního jakož i na nejprístupnější tony falsetu, a

toliko výminkou při dobré dispozici někdy též v krajních polohách hlasu o ně se pokusiti.

Skoro stejné opatrnosti zachovávatí třeba ohledné přestupování přirozených mezí rejstříku v obor rejstříků sousedních, ač ovšem při hlase úplně již vyvinutém mírné, občasné cvičení ve vzájemném přestupování takovém o 1 neb 2 tony (silou toliko mírnou!) vyrovnání zvuku různých rejstříků a tudíž i snadnému přecházení z jednoho do druhého značně napomáhá. Dokonalý přednes mnohých skladeb ovšem nespokojí se těmito dvěma přesahujícími tony; avšak zajisté jest hlasu prospěšnějším, čím řídkěji zavádíme o všechny poněkud většího napnutí vyžadující výminky; a proto učiníme nejlépe, pakli při cvičení jen občas se přesvědčíme, zdali ten či onen „vzácný“ ton již ve své moci máme, a na to upokojeni hned zas ku pravidelnému cviku „zlaté střední polohy“ se navrátíme.

Umění pak, dáti hlasu vždy barvitost skladbě i každé nejmenší části její přiměřenou (buď jasnější neb temnější, měkčí neb tvrdší atd. jak jen všechny ty odstíny nazvati chceme) náleží rozhodně do oboru citu a s ním souvisící duševní činnosti, a dle toho vysvětluje se téměř samo sebou. Jaký výraz jeví se v naší tváři či fysiognomii, takové barvitosti bude i zvuk současně vyluzený; a pokud se nezmění výraz tváře, potud i barvitost zvuková zůstane na všech tónech i hláskách stejnoměrně tatáž, při čemž pak jen sluší vždy stejně zachovávatí známá již pravidla vokalisace a tvoření tonu. Záleží tedy jen na tom, aby pěvec též schopen byl pravé umělecké nálady a s výrazem slov i skladby do podrobná souhlasící mimiky či změny tvářnosti tak dobře jako dobrý herec.

Mnoho zajímavého dalo by se též pověditi o cvičení a pěstování „koloratury“; avšak nenáleží to již přísně do vytknutého programu, proto obmezují se zde toliko na několik všeobecnějších poznámek. Tak jako všude, nedá se i zde nic řádného násilně vynutit. Jest zcela přirozeno a též tak pochopitelné, že jen ten dospěti může k sběhlejšímu střídání vícera tonů v rozmanitých postupech a skupinách (tedy k tak zvané „koloratuře“), kdo nejprv nad každým tonem zvlášť úplnou vládu si osvojil a pak též v přirozeně vzrůstajícím postupu o bezvadné střídání a spojování jich s vytrvalou pilností po delší čas se byl pokoušel; tak přijde koloratura sama a jistě, kdo však by bez ohledu na krásný ton a vokalisaci třeba i po celý život svůj pouhým mechanickým cvičením nejrozmanitějších fioritur, melismat, rulad a trilků se mořil, ten nanejvýš že pilností svou snad k jakési ohebnosti hlasu dospěje, avšak ani jediný ton jeho nebude zvukovým a určitým, čili jinými slovy, koloratura jeho věčně zůstane smazanou a nestejnou a hlas jeho v nejkrajší době se rozpadne. Bohužel, že takových koloraturních pěvců a pěvkyní roste každý den jako hub po dešti! Kdo však i s koloraturou zamýšlí to upřímně, tomu ve všech přípa-

dech dobře poslouží známá již pravidla o střídání tonů na jediné samohlásce.

Ještě mnohem více dalo by se pověditi o „přednesu“, zejména pak o „deklamaci ve zpěvu“; avšak i rozřešení této otázky musím (z příčiny už zprvu uvedené) úplně přenechatí povšechnému vzdělání svých trpělivých čtenářů, bez něhož ovšem pravého umělce nelze si ani mysliti. Toliko o jednom zdá se mi nutno i zde ještě v krátkosti se zmíniti, t. j. o tak zvaném „portamentu“. „Portamento“ jest jakési „přenešení“ tétéž slabiky z jednoho tonu na druhý tím způsobem, že tento druhý ton ozve se dvakráte, nejprv co jakási předrážka (avšak na ujmu trvání předešlého hlavního tonu provedená) a po druhé co druhý hlavní ton beze vsí ujmy svého trvání pravidelně nastupující (obyčejně na jinou slabiku).

Spojení obou tonů musí být co nejtěsnější; avšak nesmíme mimo ně ještě snad i jiné, mezi nimi ležící tony slyšeti, jež by nám snadno povážlivě připomínati mohly zívání. Taktéž nesmíme jemné ozdůbky této (zejména ve vášnivých neb tklivých momentech působivé) užívatí příliš často, nemá-li se státi všední neb dokonce i protivnou. — Že pak i patřičné střídání rejstříků jakož i tonu otevřeného a krytého náleží k mocným prostředkům uměleckého přednesu, rozumí se vlastně samo sebou. Střídání toto ostatně nutno jest i z ohledů zdravotních.

Nemám sice v úmyslu, pánům lékařům snad „pléstí se do řemesla“, avšak přec musím poněkud aspoň dotknout se i té stránky „zdravotnictví“ čili „dietetiky“, která s vyvinutím hlasu bezprostředně souvisí.

Rozumí se, že jen ten se může věnovati zpěvu, kdo už přírodou samou „dobrým“ hlasem jest obdařen (ač někdy i z hlasů zcela nepatrných dobrým cvikem vyvinouti se mohou hlasy došci pěkné i velmi obratné), a jemuž nevádí v tom jakási choroba plic neb ostatních organů zpěvních.

I stejně zřejmým jest, že každý pěvec svědomitě chrániti se musí všeho, co by jej oslabovalo, jakož úsilovně domáhati se má všeho, co by jej posilovalo; proto nechť nikdo necvičí příliš mnoho (až snad do unavení), zato však raději tím častěji, a především soudně a přísně. Cvičil-li pěvec nepřetržitě asi po čtvrt hodiny, musí následovat 5ti neb 10ti minutová přestávka (již vyplniti možno příhodnou látkou theoretickou nebo esthetickou); a to může se opakovati tolikrát, až by celá „lekce“ vyplnila třeba i 2 hodiny. Tím způsobem možno cvičiti každý den před polednem i po poledni, nikdy však bezprostředně po jídle. Mnohdy též krátké cvičení z rána (ještě před snídaní) bývá hlasu na prospěch.

Každá sebe menší churavost žádá zvláštního povšimnutí a přiměřeného šetření; a byla-li by vážnější, lépe po čas trvání jejího ani nezpívat. To však nesmí nikoho svěsti, aby snad pro každou nepatrnou „disposici“ hned zanechal pravidelného cvičení; ba za zvláštních okolností může mnohdy taková maličká indisposice leckomu být i k prospěchu,

poněvadž jej donutí k větší pozornosti i k vynaložení větší obratnosti, než s jakou by se spokojil jsa výtečně „při hlase“, a tak mnohému teprv zvláštní překážka přírodní dopomůže k pravému poznání a k pravé chuti.

Veledůležitým zjevem pro každého učitele zpěvu je tak zvaná „mutace“, t. j. přechod hlasu dětského v hlas dospělého člověka. Bezprostřední příčina zjevu toho leží v náhlém vyvinování-se, a silném růstu hrtanu v době uzrávání člověka; a proto je souhlasně s touto změnou též přechod ten u hochů mnohem násilnějším a nápadnějším (ze soprano neb altu do tenoru neb bassu), než u děvčat. „Mutací“ počíná u děvčat asi v 13. roce, u hochů pak až po 14. neb 15. roce a trvá v celku asi 3 neb 4 roky, nejhorší doba její však, v níž zvláštního šetření a někdy (zvláště u hochů) i úplného zastavení cvičení zpěvu zapotřebí bývá, toliko několik měsíců. Hlas před mutací stává se obyčejně nápadně plným a silným, avšak též poněkud křiklavým, a tu již nastává nutnost opatrného šetření, zvláště krajních poloh hlasu; nato pak stává se obyčejně mdlým a nejistým a u hochů často též chraplavým neb i docela bezzvucným, a v tomto poslednějším případě nutno jest na čas (as na několik měsíců) cvičení úplně zastavit.

V příznivnějších případech však lze i šetrným, toliko na skrovnou sílu a střední polohu hlasu obmezeným cvičením hlas chlapecký poznenáhla převést ve hlas mužský, načež nutno jest tak dlouho na pouhou střední polohu se obmeziti, až pravá povaha hlasu (zda tenor, baryton neb bass) úplně se ustálí. Plný, neobmezený proud pravého uměleckého cviku u vyvinování hlasu může vlastně započítati až při úplné tělesné zralosti, tedy u děvčat teprv po 15. neb 16. roce a u mužských až po 18. neb i 21. roce, po kterémž čase však (dle svědectví mistrů ve věci té zkušených) nadejde prý ještě jednou doba (u dam po 21. neb 23., u mužů po 25. až 27. roce), v níž dokončení vyvinutí plic opět na nějaký čas (někdy skoro až na 2 léta) pravou harmonii mezi dechem, výslovností a silou hlasu poněkud přeruší, již opět jen šetrností a mírností lze se domáhati. Úplného, všestranného vyvinutí hlasu (nikoli však nejdokonalejší umělosti ve všestranném jeho ovládnutí) lze u lidí dospělých rádným návodem dosáhnouti pravidelně asi za 3 neb 4 roky; zvláštním talentům povede se to však někdy i dříve. Mnohem zdolhavější a obtížnější bývá napravování hlasů dřívějším chybným užíváním poněkud již poškozených — neboť nejedná se tu o pouhé odvykání, nýbrž o skutečné vyléčení poškozeného organu —; avšak je ve většině případů přece možné, ač obyčejně pro učitele dosti nevděčné.

A teď, vyčerpav vytknutou látku zúplna i dosti do podrobná, doufám, že mnozí z laskavých čtenářů již lépe porozumějí tomu, co jsem byl hned na počátku pojednání tohoto pověděl: že totiž rádná metoda uměleckého zpěvu jest věcí zcela přirozenou a jednoduchou, vyžadující však upřímné odhodlanosti

k práci vážné, ke skutečnému studiu, a vytrvalé pilnosti.

Z ciziny a Rakouska.

** Z Vídně. (Pův. dop.) Prof. Hellmesberger ukončil letošní kvartetní zábavy způsobem velmi skvělým a duchaplným. Obojí způsob jeví se v Spohrově dvojitěm kvartetu v e—mol op. 19, jakož i v Beethovenově kvartetu v b—dur (op. 130), kterýmž koncert zakončen byl. U Spohra trní nejmilostnější grácie spojená s čarovně se usmívajícím humorem, u Beethovena pak panuje v každé jednotlivé větě v sobě uzavřený vesmír duševního života. Byl bych věru na rozpacích, kdybych měl připsati, mezi oba mistry vloženému triu pro klavír, housle a čello od Rubinsteina, jiného významu než virtuosní, formelně hudební. Všechno zní, stkví se a přilehá sice zevně, uvnitř však jest to dílo bez pravé nálady. O provedení všech těchto tří čísel netřeba šířiti slov, byloť důstojné mistrů jich. Ve kvartetu Spohrově účinkovali vedle Hellmesbergera a jeho spojenců sl. T. Seydelova, a pánové Nikiš, Zellner a Kupfer. V Rubinsteinově triu měla klavírní part v rukou pianistka sl. Žofie Mendlova, žákyně prof. Epsteina. — „Sing-Akademie“ skončila již též své letošní produkce. Mendelssohnovy „Drei Sprüche“ (op. 19.) pro osmihlasý sbor patří k nejlepším a nejvážnějším výtvorům doby novější. Žrlm 41. od Benedetta Marcella pro dva sopránové hlasy s průvodem varhan, jež zastupoval klavír, representuje jakýsi naivně — nábožný živel. „Crucifixus“ od Antonia Lottiho pro osmero hlasů jest skutečně pyramidální obraz hudební způsobu naznačeného. Též Frant. Šubert drží se naivní zbožnosti ve svém „hymnu“ s průvodem klavíru v polyfonním stylu. Robert Franz mluví ve svém jednohlasém sboru sopránovém „Ave Maria“ mluvou moderní askesy, jakouž Šuman v život uvedl a Liszt k nejdokonalejšímu stupni přivedl. V Rheinbergerově sboru s průvodem klavírním „Noe“, jeví se na začátku směr Šumanovský, potom ale stává se skladba citelně mělkou a mdlou, a teprv konec, poněkud na některé Lisztovy sbory upomínající, smiřuje nás s celkem. Co se týče provedení, musí se vzdáti všechna čest akademii, jakož i zástupcům partií solových a průvodu klavírního. Mimo uvedená čísla přednesla sl. Terezie Seehöferova tři písně R. Wagnera. Velezdařilý byl přednes čellisty Reinholda Hummera Šumannových „Drei Stücke“ im Volkston (op. 102). — Na květnou neděli provedlo dvorní operní divadlo nejlepšími silami Haendlovo oratorium „Mesiáš“ dle spracování Mozartova a v pondělí na to operní úryvky z „Idomenea“ Mozarta, „Medey“ Cherubiniho a „Vestalky“ Spontiniho, tedy vyhradně skladby to tihnoucí ku směru slavného jich předchůdce Glucka. Mesiáš jest bez odporu nejlepší a nejdůmyslnější dílo Haendlovo. I recitativy, arie a solové zpěvy jsou pravými perlami, nemluvě ani o sborech. Celek šel výtečně, dirigent Dessof odřekl se obvyklého přehánění v tempu ku prospěchu celku.

Dr. hrabě Laurencin.

** *A. Rubinstein* odevzdal svou operu „Makka-bejšť“ (tekst od Mosenthala) osobně v Berlíně ku provozování ve dvorní opeře.

** Do nedávna ještě mysli se, že u původního rukopisu partitury Webrova „Oberona“, jenž v carské bibliotéce v Petrohradě se nalézá, chybí ouvertura (Jähns, „C. M. v. Weber in seinen Werken“). Tomu ale není tak. Vrchní ceremonář cara, hrabě Korff, vrátil omyl ten, dokázav, že rukopis ouvertury se v knihovně nachází, ale od opery samé oddělen a umístěn mezi autografy znamenitých umělců.

** *V Štávnici* v Uhrách uspořádal hudební sbor městský dne 8. května koncert vedením ředitele J. Sitta. Mezi jiným pro edla se čísla tato: Koncertní ouvertura od W. Hepwortha (rukopis), 1. věta z A—moll koncertu Molique-a (p. Sitt), D—dur symfonie Haydena, indický pochod z „Afrikánky“, C—dur ouvertura od Mendlssohna a ouvertura k „Leonore“ (3) L. v. Beethovena. Na město, jakým je Štávnice, jest to program zajisté dosti pozoruhodný.

** *V Hanavě* uspořádána bude dne 5. června t. r. velkolepá slavnost zpěvákých sborů z údolí Mohanu.

** *F. Liszt* odcestoval již dne 17. t. m. z Pešti do Říma.

** *V Mnichově* dne 14. t. m. provozována jest opera Wagnerova „Valkyra“ za přítomnosti krále Ludvíka. Ve Výmaru pak ke dnům 14., 17. a 21. června studuje se znovu téhož „Tristan a Isolda“.

** *J. Brahms* mešká nyní v Kolíně n. R., kdež řídí zkoušky ku svému „zpěvu vítěznému“, jež pro slavnost hudebníků od dolního Rýna komponoval.

** *V Düsseldorfu* dne 10. t. m. řídil Th. Ratzenberg ve spolku pro provozování oratorií oratorium F. Liszta „Sv. Alžbětu“ (sbor čítal 150 hlav) s takým úspěchem, že ku konci byl několikráte volán a za pili svou tři vavřínové věnce obdržel. Výtečné provedení tomuto dílu získalo na Rýně mnoho přátel i z řady dosavadních odpůrců. Mezi posluchači byli F. Hiller, Max Bruch a j.

** Čtrnáct skladatelů obralo si co látku svých oper starořeckou báji „Medea“. První je z r. 1690 od Vlacha Zanettiho. Mimo to komponoval J. Rudolph ballet, kap. Taubert napsal hudbu k Euripidovu dramatu t. jm. (z r. 1843) a Bargiel ouverturu „Medea“. Cherubiniho opera (z r. 1797) jest dosud na některých divadlech kusem repertoírním.

** Na pomník L. v. Beethovena ve Vídni darováno jest z fondu pro rozšíření města 6000 zl.

** *Král. škola hudební v Mnichově* má, jak zní návrh pro sněm bavorský uchystaný, státi se ústavem státním, a novým ředitelem bude nejspíše J. Brahms jmenován.

** *V komické opeře ve Vídni* provozována byla dne 23. t. m. opeře „Dcera bojarova“ z pera sl. Adajewské, dcery Rusie, která k tomu cíli z Paříže do Vídně přibyla.

** V mnohých listech německých čteme zprávu nedosti věrohodnou, že F. Liszt u firmy J. Šubert v Lipsku vydati hodlá velkou školu klavírní. S tiskem prý již se začalo.

** Koncertní mistr Walter v Mnichově nepřijal nabízené mu místo profesury houslí v Lipsku uprázdněné úmrtím F. Davida.

** *Verdiho „Aida“* působí ještě takovou přitažlivostí na Vídeňáky, že dosud v den představení již dopoledne je celý dům po každé vyprodán.

** Impresario Strak oš hodlá v Berlíně každého roku na zimní měsíce usaditi se s vlašskou operou.

** *V Mnichově* v letě bude se provozovati cyklus oper Wagnerových za spoluúčinkování pp. Betze a Dienera.

** *Z Milána.* Dne 20. května b. r. poprvé v divadle „Dal Verme“ provozována byla s znamenitým úspěchem Glinkova zpěvohra „Život za caře“. Skoro každé číslo nalezlo hlučnou pochvalu, zejména se líbily ouvertura, úvodní sbor, aria Antonidy v 1. jedn., dvojzpěv Susanina a Váňy v III. jedn., kterýž zvláště vzbudil nejvřelejší sympatie, scena Váňy se sborem ve IV. jednání, velkolepá scena Susanina a finale téhož jednání. I představení druhé mělo rozhodný úspěch. Příště přineseme podrobnější autentickou zprávu z pera přátelského. Zajímavost jest, že pikantní tance polské vlašskému obecenstvu tak rozhodně se nelíbily, že byly provázeny pískotem a při druhém provozování zcela vynechány býti musil.

Kronika zpěvákých spolků a hudebních jednot.

** *Zpěváký spolek „Lubor“ v Novém Bydžově* uspořádá svým přispívajícím členům v neděli dne 31. t. m. humoristickou zábavu, jejížto hudební program ustanoven takto: 1. „Poupě a políbení“, smíšený sbor Aloise Štrebla. 2. „Hop Mařenko“, sbor V. Vašáka. 3. Směs z národních písní F. Pivody. 4. „Česká muzika“, mužský sbor Jos. Lva. Načež následují veselohry „Prodaná láska“ a „Útěk do Afriky.“

Zprávy z Prahy a z venkova.

* *Zdeněk Fibich* dokončiv novou sonatu pro klavír a housle, pracuje nyní na velkém rekviem figurálním a sekstetu pro šmytcové nástroje. K „Bukovínu“ napsal novou přehru i hodlá operu tu, jak mile opět do Prahy zavítá, v některých částech přepřerovat.

* Z soukromého dopisu, nám sl. Klementou Kalášovou z Petrohradu zasláného, ještě se dovídáme, jakých vyznamenání a jak skvělého uznání obecenstva se výtečné naší krajance dostalo při prvním jejím debutu v Glinkově opeře „Ruslan a Ludmila“, a u větší ještě míře při druhém jejím vystoupení v „Žizň za carja“ na Mariinském divadle. Bylať od obecenstva, veškeré místnosti divadla přepřerujícího, bezpočtukráte vyvolána, a dvě překrásné kytice i věnce, věnované od ctitelů jejího umění, odevzdány jí byly p. kapelníkem Nápravníkem. Hned následující den po druhém jejím debutu předložen jí byl velmi výhodný kontrakt, kterýž jí měl trvale připoutati k Mariinské sceně, nemohla se však více spouštěti do nižádného vyjednávání, neboť přijala již před

tím nabídnutí ještě mnohem skvělejší ku královské opeře v „Covent-Gardenu“ v Londýně co „primadonna contralto“. Zde bude vystupovati od 1. června b. r. vedle světoznámých veličin pěveckých ku slávě a ku cti jména českého. S hrdotí i s potěšením srdečným pohlížíme k nejnovějšímu tomuto skvělému postupu na dráze její umělecké, neboť ctíme v sl. Kalašové nejen umělkyni nadšenou, leč i vřelou i upřímnou vlastenku, kteráž k národu svému vždy lnouti bude s celou duší. Pravíť dále ve svém dopisu, že „veškeré své nynější štěstí děkuje mistryni své Nissen-Salomanové“, bývalé profesorce na konservatoři petrohradské, která zavrhuje dřívější její metodu zpěvu a příliš temné tvoření tónů i nejasnou vokalisaci, téměř z počátku s ní započala pracovati a s neunavnou pílí k pravé výši umění ji dovedla. Příště sdělíme ještě některé hlasy veřejných listů petrohradských o obou debutech ctěné naší krajanky.

* *Jan Hřimalý*, výtečný houslista a profesor na konservatoři moskevské, slaviti bude příštího měsíce sňatek se sl. Isabelou Laubovou, dcerou slovutného mistra Ferd. Lauba.

* Ve prospěch barytonisty p. Proška, členy opery plzeňské, provozována tyto dny v areně smíchovské za velkého účastenství a s zdarupným úspěchem Maillardova rozkošná zpěvohra kom. „Zvonek poustevníkův“, kteráž by také v repertoiru našeho zemského divadla zaujímati mohla místo velmi čestné. Dle doslechu dostalo se p. Proškovi výhodné nabídnutí ku Krollově divadlu v Berlíně.

* Se všemi členy *operní školy české* zamýšlí naše čilé divadelní ředitelstvo v brzké době během letní saisony uspořádati veřejné představení, v němž by jasně se objevil směr ducha řídicího i pochod dosaváde tu prováděné metody vyučovací. Pro co možná všestranné posouzení budou provedeny jednotlivé zajímavé scény z rozličných oper, ponejvíce skladatelův domácích. Podotýkáme, že veškeré členstvo operní školy střídati se bude v produkcích v jistém pořádku v úlohách solových a sborových; zvláště členům, kterým dosud jinak nebyla dána příležitost k vystoupení před veřejnost, a kteří buď pro mládí či neobvyklost veřejného vystoupení před kritickým obecenstvem prvním tím náhlým výstupem v solové úloze, by snad rovnováhu ducha ztratiti mohli, poskytnuta zde bude velmi vhodná příležitost k tomu, aby z počátku ve společném vystoupení sborovém přivyknuli poznenáhla pevnému pohledu na obecenstvo. Že po takovém výstupu ve sboru budoucí výstup solový pevnějšího základu nabude zvyklostí tou, rozumí se samo sebou. Oddělení mužské pro slabý poněkud počet členstva bude bezpochyby sesilováno mladšími členy české opery. Za to tím většího interese dovede vzbuditi velmi čestně zastoupené dámské oddělení všech tří ročníků, jež samostatně bude prováděti vykázané partie. V nedavné zprávě z operní školy zmínili jsme se na místě tomto o vynikajících silách prvního a třetího ročníku; k vůli úplnosti sdělujeme tentokrát i jména snažlivých noviců umění pěveckého z druhého ročníku, jsou to zejména slečny: Laušmanova, Králova, Havránkova, Bibernečova a Štěpánková. Obecenstvo naše se může všim právem těšiti na tento pro nás ještě nový a

dosud nevidaný úkaz veřejného vystoupení celé školy operní v praktickém směru!

Slavnostní hudební akademie uspořádaná na oslavu pětadvacitiletého trvání akademického čtenářského spolku (dne 25. května v Novoměstském divadle) podala tolik zajímavosti v jednotlivostech a vynikala tak zdařilým sestavením krásného celku hudby ryze české, že dojem povšechný může býti zajisté přímo velkolepým nazván. Abych přísně vyměřené tyto sloupce vyplňoval snad líčením toho, jak hluboký a daleko sahající význam pro národ veškerý má vznešený moment slavnostní těchto bujarým a svěžím životem překypujících sil, této pýchy i naděje národu našeho, bylo by zbytečno nyní, kde v listech denních o tom promluveno se širokou důkladností a mnohým slovem vřelým od srdce k srdci. Zde především nutno, abychom se přidrželi toho, co podáno bylo obecenstvu českému v nejskvělejší den slavnosti celé z velkých orchestrálních skladeb našich domácích komponistův, ponejvíce generace mladší, v koncertě v Novoměstském divadle odbývaném. Podotýkáme již ku předu, že koncert tento jest, pokud se týče sestavení programu, z nějž vane specificky slovanský a zvláště ryze český duch, prvním svého druhu a co takový tvoří moment veledůležitý v našem dosud mladém samostatně českém životě hudebním. A tato veledůležitá událost samostatného vystoupení na ryze slovanské půdě v oboru hudebním a sice hned toto prvé vystoupení s tak závažnými skladbami, tento jasný důkaz zdárně se vyvinující samostatné hudby rázu nového, rázu slovanského, jemuž kyne za příznivých podmínek budoucnost nejskvělejší — tento moment, jenž předs to jest, aby roznítit každého přítele a příznivce umění domácí, nebyl posud dosti — aspoň ne tak, jak záslužno by bylo — v listech denních oceněn. Mluvíme neustále o domácím umění hudebním, o jeho patrném, zdárném vzrůstání; nové, specificky českým duchem provanuté skladby mladých mistrů našich se množí, však o jejich provedení, o jejich poslechnutí se mimo několik osamělých pěstitelů krásné to idey vývinu samostatné české hudby, málo dosud bohužel duší u nás se stará; — a předs jest hudba nejpřístupnější ze všech umění i kruhům širšího obecenstva a u všech jiných národův jest, jak známo, nejoblíbenější a nejpopulárnější všech odborů uměleckých! — Tento šťastně a v pravý čas uspořádaný koncert s výhradně slovanskými skladbami budiž pobídkou zdejším hudebním kruhům, aby energičtěji než kdy jindy staraly se o to, aby aspoň jeden výroční koncert byl uspořádán výhradně pro české skladby instrumentální, v němž by se mimo starší skladby našich komponistův hlavní zřetel bráti měl na novinky. Koncerty jsou předs pro umění hudební totéž, co jsou galerie a výstavy pro malířství. A koncert tento slavnostní byl předs galerií ryze českou, v němž otevřeli nám stateční naši akademikové výstavu výtečných instrumentálních skladeb nejpřednějších skladatelů našich a čin ten zasluhuje vděčnosti i úcty z naší strany nejvřelejší. Že zvláště nejmladším našim silám skladatelským popřáno čestného místa v programu kon-

certu toho, zasluhuje chvály neobmezené; vždyť velmi známým jest to úkazem, že skladby mladých, nadějných talentů se zanedbávají. Jenom tehdy můžeme mluvit o vkusu uměleckém při pořádání programu, pakli že se podávají skladby nejen dávno uznaných mistrův, nýbrž pakliže se i novým silám výtečným cesta ku všeobecnému uznání razí. Konečně bychom tím zajisté velmi málo posloužili obecenstvu, kdybychom jenom skladby dávno uznané předváděli, neboť tím by obecenstvo jenom spohodlnělo ve svém úsudku. „To znám co dobré a od znalců vychválené“ — a poslouchá se to proto jen s polovičatou pozorností. Nové, dosud neznámé skladby však udržují svěží pozornost, napínají mysl naši a bystří náš usudek. Při pořádání programu koncertního nemusíme nikdy bráti ohledu na nejširší kruhy posluchačstva tak jako v divadle či v kostele; neboť u koncertního obecenstva předpokládáme vždy vyšší stupeň vzdělání povšechného a vyvinutější schopnost k posuzování skladeb čistě instrumentálních. Že speciálně v tomto slavnostním koncertu jsme se setkali s obecenstvem zvláště vybraným, jaksi s výkvětem české inteligence, to patrně znáti bylo na všeobecné, napjaté pozornosti, s jakou všemu bylo nasloucháno a na nadšeném, radostném přijetí všech tu provedených čísel bohatého programu jež otevřela velkolepě koncipovaná a v slavnostním tonu provedená přehra k vlastenecké zpěvohře „Libuše“ od velmistra našeho Smetany. Před duševním zrakem naším vypíná se do výše nádherná budova v originálním stylu českém vystavená, s neobyčejným uměním se v bohaté kráse své před námi otevírá skvostný portál; vstoupíme a krok svůj stavíme v úžasu nad krásami pyšné té předsíně, přehry ku pokladům, jež vykouzil genius Smetanův uvnitř mistrně zbudované zpěvohry své. Škoda, že uzavřena jest dosud nepříznivými poměry doby naší svatyně, ta škoda že nemožno dosud slabou rukou odhaliti oponu, jež krásy ty srdcím našeho obecenstva nepřístupnými činí. Velkolepost celé přehry tím mocněji v nás rozněcuje žádost po brzkém předvedení nejznamenitějšího toho plodu genia Smetanova na jevišti velkého divadla našeho před tváří celého národa českého! Úchvátň hudební obraz „Umírající Husita“ K. Bendla, jež ladný tvořil střed celého programu svým velkolepým historickým pozadím, a „Sbor Tatarův“ ze zpěvohry „Marie Potocká“ od Měchury jsou skladby z dob minulých již známé. Připomínáme pouze, že tentokrát zvláště Bendlova skladba, jež vyniká neobyčejným proudem šťastné invence hudební, hlubokým pathosem v deklamaci melodické a pádnou pravdivostí výrazu dramatického v ilustraci orchestrální, došla důstojného provedení se strany výtečného pěvce zpěvohry naší p. K. Čecha ml. jakož i se strany statečných členů „Filharmonie“. Měchurova však skladba — jakkoli byla junáckým „Hlaholem“ bezvadně a s precizitou neobyčejnou provedena — nedovedla nikoho u vyšším stupni rozehráti; jest tu celkem ráz skladby té pochybený, v základě nepravdivý. Z čistě hudebního stanoviska jest to sice práce solidní; zdali však možno, aby sbor Tatarův takovýmto způsobem byl hudebně ilustrován, bez vší charakteristické známky v obyčejných frázích melodických, o tom dlužno pochybovati. Za to

se dostalo velmi nadšeného přijetí zdařilému a svým typem originelnímu „Scherzu“ z druhé symfonie (D—mol!) od Dvořáka, jež s obratností mistrnou využítkoval motivy národních písní českých ku stavbě humorem překypující skladby té. Pakliže souditi smíme z ukázky této částky na celou symfonii, tož nepřejeme si nic vřeleji, než aby se celku tomu dostalo co možná brzkého provedení. „Sadko“, symfonický obraz od Rimského-Korsakova, mladého to skladatele ruského, musel býti vynechán následkem přílišného nahromadění materialu v programu, jež by orchestr v tak krátce vyměřené době nikdy nebyl mohl zmoci. Že tak se stalo zasluhuje chvály tím spíše, poněvadž by obecenstvo přílišnou rozvlácností programu zajisté muselo býti unaveno, kdežto za těchto okolností vytrval každý až do posledního doznění akordu skladby závěrečné, velkolepé to symfonické básně „Záboj Slavoj i Ludiek“ od znamenité síly naší skladatelské Zdenka Fibicha, jež poznovu se tu osvědčil co všeobšáhly mistr v ovládnání nejmodernějších forem hudebních v ryze uměleckém sloučení s elementem hudebního ducha českého. O skladbě té v pravdě mistrné přinesli jsme v loňském ročníku listu našeho podrobný rozbor i s patřičnými doklady. Koho by bližší poznání konstrukce celé skladby intresovalo, toho poukazujeme k dotyčným číslům loňského ročníku „Dalibora.“ Pro dnešek ještě podotýkáme, že skladba ta se potkala — jak jsme dobře předvídali — s přijetím se strany obecenstva našeho nejvřelejším a že byla nejskvělejší korunou celku. Corona finit opus. — V dirigování střídali se oba kapelníci české opery pp. Smetana a Čech st. i získali sobě o výtečný zdar koncertu nemalé zásluhy. X.

Opera Italiana. Vlašská společnost operní, jež kočuje pod říditelstvím p. Polliiho, těší se již po několik let neobmezené téměř přízni obecenstva pražského. I v letošní saisoně plnila vlašská představení rozsáhlé prostory divadla novoměstského počtem obecenstva neobyčejně četným. Dne 15. května otevřena byla řada pohostinských her společnosti té a sice Verdiovou operou „Un ballo in maschera“, kterou poznalo obecenstvo české zvláště před rokem do přesycení; po té následoval „Lazebník sevillský“ v provedení celkem méně zdařilém, než jak jsme byly zvyklí vidati při těchže pěvcích. Novinkou pro Prahu bylo třetí představení, kdež slyšeli jsme méně dávanou konverzační operu od Flotova „L'ombra.“ Krátce řečeno, jest to v hudební části nejslabší práce jinak dosti šťastného komponisty; ostatně trpí celek u velké míře nešťastným libretem bez poutavého děje, jež se k omrzení vleče až se oba párky, jež jsou spolu celým personálem opery té (beze všech sborů) za sebe šťastně dostanou. Jest to pendent ke Gounodově „Holubici“ (la colombe), která jak známo na počátku podzimní saisony u nás slavně propadla. Flotovovu operu nepotkal týž osud hlavně proto, poněvadž měly jednotlivé úlohy v rukou znamenité síly vlašského světa pěveckého pí. Artot, slč. Derivis pp. Marini a Padilla, při nichž se i nejmělkější plody vlašských skladatelův ba i Verdiův „Rigoletto“ dá bez dál-

šího nebezpečí stráviti. Touto posledně jmenovanou operou uzavřena byla první řada pohostinských her těchto vesměs výtečných sil pěveckých.

x.

Kritický oznamovatel.

K. Bendlem pořádaná sbírka čtvero zpěvů pro mužské hlasy tiskem a nákladem zdejší i v nejšířších kruzích hudebních národa našeho velmi oblíbené firmy Em. Starý a spol. rozmnožena jest v nejnovější době opět několika skladbami, jež vším právem zasluhují, aby pozornost obecnstva zpěvumilovného k nim blíže obrácena byla. Obsahem sešitů: 45, 48, 49, 51 a 52 jest celkem desatero skladeb ve formě písní pro čtyry mužské hlasy buď původních či z jiných v tyto zmíněné hudební formy přelitých. Z těch honosí se původní skladba větším číslem: jest jich sedm; na transkripce vybývají tři a sice jsou to v celém sešitu 48. a z části v 49. Bendlem upravené dvojzpěvy Mendelssohnovy, z nichž většina se stala dávno populární, pro lahodnost a přirozenou výraznost melodie. Tři zmíněné tyto dvojzpěvy v Bendlově obratném upravení pro mužský čtvero zpěv jsou celou strukturou svojí z celé Mendelssohnovy sbírky dvojzpěvů nejpřístupnější hlasům mužským i poslouží zajisté plnou měrou ku okrase programům koncertním. Český překlad textu od Quise je plyný. Z původních čtvero zpěvů směru vážného poutají v první řadě skromné sice však za to tím příjemnějším dojmem působící písně Měchurovy „Život v háji“ (v čísle 51.) a drobotina „Čilým krokem“ (v č. 52.) V obou jest celková nálada velmi šťastně postížena, stavba vět jest průhledna, vedení hlasu plyné, nenucené; zvláště píseň prvnější jmenovaná nemine se svým účinkem. K vážné sentimentálnímu náleží ještě Jos. Löwa „Růžinka“, která páchne poněkud pižmem melodií Abtových; ostatní skladby spadají vesměs v obor žertovné komiky či ve sféru bujných tanečních rytmů polkových. V poslední kategorii náleží čiperná Hellerova „Polka“ (č. 45.) a Lvův veselý sbor „Česká muzika“ (č. 52.), v němž nápodoben jest zdařile prostonárodní ton; tak zejména na způsob „stretty“ zakončující takty velmi živě upomínají na melodii známé písně „Nepůjdu domů, byl bych doma bit“. Co kuriosum nových orkestrálně-hlasových barev slouží „Trio“ s průvodem dupání pravé nohy což patrně nasvědčuje tomu, že celý tento hudební žertík jest psán pro společnost u vyšším stupni rozveselenou. Ono intresantní rozpoložení ducha (i někdy těla), v němž „kmostr Bumbal“ dává všem sloupům pozdravení“ či kde praví básník o sobě, že je „od hodin závažím“ a „od sloupu ke sloupu se motá“ toto rozpoložení jest tu opěvováno ve dvou sborech. První jest od J. Drahoráda a nadepsán jest „Divná věc“ (č. 45.), druhý pak jest od V. E. Horáka a nese na svém čele významný titul „Kmostr Bumbal“. Drahorádův sbor jest sice solidní práce, prozrazující veskrze rutinovanou ruku jak u vedení jednotlivých hlasův tak v mnohých intresantních kombinacích harmonických, však celek jest psán bez komické příchutě, bez pepře; mimo to vadí tu ná-

padně nesprávná deklamace českého slova (1 řádka 3 takt na slovo „přivážím“ položena jest na první slabiku celá čtvrt kdežto na druhou dlouhou slabiku dana, jest pouhá osmina v tempu allegrovém a ještě k tomu na nejllehčí dobu ve zdvihu; totéž slovo jest hned v následujících taktech zcela správně hudebně deklamováno. Toutéž vadou postonává deklamace na str. 4. ve 4. a 5. řádce kde jest následující tekst takto rytmizován:

— u — u — u
„jen ty se má ženo,“

ve slově „každý“ (str. 5.) přijíti musí první slabika na první těžkou dobu taktu a nikoli na lehkou, poněvadž čeština, jak známo, klade akcent vždy na první slabiku slova. Nutno, aby se předc jednou naši skladatelé podobných hříchů proti duchu české řeči varovali počali! Ostatně, jak praveno, jest celek solidně psán a v živém přednesu nemine se s úspěchem.

Rozhodně příznivější dojem působí Horákův „kmostr Bumbal“ (č. 51.) nejen vtípnými melodickými obraty unisona nýbrž i tím, že lehký, svěží ten humor jest zbarven čistě národním tonem; zvláště pro tuto poslední vlastnost doporučujeme sbor tento vřele všem zpěvným přátelům zdravého rozmaru českého. X.

Směs.

Myšlenky o hudbě.

Výroky slovítných skladatelů a spisovatelů o hudbě

Sebrala La Mara.

II.

Zákony, meze, pokrok.

(Pokračování.)

Kdo by neobdivoval se nevyčerpatelnému pramenu prostředků umění, kteréž neustále nové a nové naléza nápěvy a v toliké kráse je obráží. Zdaž již ustaneme jednou od zpozdilé té myšlenky, chtějí mu klásti meze? chtějí ho v ten neb onen úzký a těsný kruh vměstnati? Osvoboditi chceme snad umění z jáma jednoho, abychom naň druhé vložili? Kdy konečně uznáme, jak malicherným jest to, chceme-li v tom neb onom momentu plodům jeho přísných vyměření hranic? Umění v zákonech svých, tak jako i příroda, chová odbory ty v nejrůznorodější; efémerní i majestátní rovně jest mu poddáno. Jako tato, tak i ono trvá a rozmnožuje se neustálými proměnami formy i tehdaž, zdá-li se, že vnější život jeho ztuhl. Probudí se, oživeť znovu po mdlobě jen okamžité a zdvihne se náhledy novými, stejně oprávněnými.

Fr. Liszt, Lohengrin und Tannhäuser.

Pokusí-li se hudebník — totiž hudebník absolutní — o malbu, tož nepřivede to nikam ani s hudbou ani malbou.

R. Wagner, Oper & Drama.

Zkoumáme-li blíže poměr hudby k básnictví, shledáme, že právě, tam, kde meze jednoho z těchto dvou umění zdají se býti nepřekročitelnými, jistotou nepochybnou počíná působení druhého; že tímto vnitřním spojením obou umění to, co v jednom zdá se být nevyslovitelným, druhým jasně, s plným přesvědčením se pronáší; naproti tomu ale snaha, prostředky jednoho jen druhu umění vysloviti to, co jenom oběma pospolu možno, k výstřednosti, v poblouzení v nesrozumitelnost, ku pokažení jednoho z obou umění vésti musí.

R. Wagner, dopis H. Berliozovi.

Nejprv se uč, čeho třeba, a pak se teprve dej vlastní svou cestou. Slova Händlova.

Umění velice pokročilo, krasochuť se podivuhodně změnila, čímž ovšem hudba druhu staršího našim uším dobře nezní. J. Seb. Bach, Entwurf einer wohlbesetzten Kirchenmusik.

Hudba, jsouc uměním výrazu, může jen při nejvyšší plnosti a hojnosti téhož býti pravdivou; proto má vztahovati se na to, co má vysloviti: v operě jsou to rozhodně city mluvících osob a hudba, která s účinkem o tom nás přesvědčuje, je takou právě, jakou jen býti můž. Hudba ale, kteráž se nevztahuje více na předmět, jež vysloviti má, která jím sama chce býti, není v zásadě více hudbou, nýbrž z hudby a básnictví fantasticky urobená nesvůra, která v pravdě jen co karrikatura může se skutkem státi.

R. Wagner, Oper u. Drama.

— Jistý J. Gandon, bývalý kapelník, nemaje bezpochyby nic lepšího na práci, vzal si za úkol spočítati všechny noty v Meyerbeerových „Hugenotech“! Nalezl, že první akt čítá 10.114 not, druhý 10.297) třetí 13.344, čtvrtý 5.394 a pátý 3.695, celá opera tudíž 42.873 not! — Bude-li tak pokračovati i s ostatními operami Meyerbeerovými, snadno se z něho státi může zralý kandidát pro — blázelec.

— V druhé polovici předešlého století byla francouzská opera ve velikém rozkvětu, a jakby také bylo možno jinak, když vláda sama nádherly milovná direktně její správu vedla (až do roku 1830). Převraty revoluční na poměru tom ničeho nezměnily, ano r. 1872 byl v čele opery vládní výbor, jehož členové byly zároveň nejzručnějšími sanskuloty i nejněžnějšími přátely hudby. V té době zpíval v jedné operě Lainez, nejoblíbenější zpěvák své doby, jakousi vlasteneckou odu. Když skončil, přistoupil k němu neznámý jemu muž, jehož ale mezi nejpozornějšími posluchači vidával, zaklepal mu na rameno a pravil: „Citoyen, (občane) zpíval jsi dnes velmi krásně, jsem tvým zpěvem věru unesen, ale ten text je náramně hloupý, proto ti radím, bys dříve, než národu něco předneseš, mně slova odevzdal, chci býti tvým censorem, pak jsi úplně jist.“ „Ovšem.“ ozval se jeden z choristů, který napomenutí to zaslechl, „občan se vyzná výborně ve škrtání.“ Lainez nechápal to dříve, až se dozvěděl, že starostlivý ten přítel umění byl — kat. r.

Listárna redakce.

P. J. B. v Rožnově. Upotřebíme příště.

P. L. v K. „Maticе hudební“ v plné míře zasluhuje vřelého účastenství, neboť podává svým členům výhody převzácné, že za peníz nejlevnější (pouze tři zl. ročně!) seznámiti se mohou s nejvýtečnějšími našimi domácími plody dramatickými a že vedle těchto obdrží hojnost výborných skladeb pro piano, zpěv i rozličné nástroje. Nejnovější premie: Bendlova „Lejla“ patří zajisté k nejkrásnějším skvostům naší literatury. Účinkujte, seč jste, získáte sobě zajisté nemalou zásluhu o domácí literaturu hudební.

Milovníkům komorní hudby!

Redakce „Dalibora“ nabízí milovníkům komorní hudby bohatou sbírku šmytcových kvartet za ceny níže uvedené. Kdož by odebral celou sbírku,

obdrží ji za cenu značně sníženou. Skoro všechna kvarteta (vesměs v hlasech) jsou tištěna a úplně zachovalá. Beethoven: 13 kvartet (scházejí jedině 4 poslední opusy) v krásném vydání, pouze 10 zl. — J. Haydn: všech 83 kvartet — skvostné vydání Lipinského — pouze 20 zl. — Jansa: kvarteto op. 44 1 zl. — R. Kreutzer: 3 tria a 2 kvarteta 1 zl. 50 kr. — F. Krommer: 20 kvartet 5 zl. — Mendelssohn Bartholdy: 5 kvartet a 1 kvinteto 4 zl. — Onslow: 15 kvartet pouze 5 zl. — Ig. Pleyel: 1 kvarteto 50 kr. — Romberg: 29 kvartet pouze 8 zl. — Spohr: 9 kvartet 5 zl.

„Už ho vedou Martina!“

Pro mužský sbor, orchestr (brkačky) a turecký buben (solo)

složil

Václav Mazánek.

Vydáno tiskem a nákladem firmy EM. STARÝ a spol. v Praze.

Cena: Partitura a hlasy 80 kr. r. č.

Nejnovější hudebniny

vydané tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze 147—I.

„HLAHO“, sbírka čtvero zpěvů pro mužské hlasy.

- Sešit 51. **Kmotr Bumbal**, složil W. E. Horák, **Život v háji**, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.
- „ 52. **Česká muzika**, žertovný sbor složil Jos. Lev. **Cílým krokem**, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.

Sbírka čtvero zpěvů pro smíšené hlasy:

- Sešit 25. **Brouk a růže** dle V. H. Veita, } upravit
Na Moravu dle Javůrka, } K. Bendl.
Kalina dle E. Vašáka, }
Part. a hlasy 80 kr.
- „ 26. **Píseň při draní** dle V. E. Horáka, } upravit
Stáza čarodějnice „ } K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.
- „ 27. **Žnecká**, složil J. Nešvera.
Kdyby ten slaviček, složil J. Nešvera.
Píseň z lidu dle Mendelssohna, up. K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.
- „ 28. **Zpěv slavnostní**, složil K. Bendl.
Lasky sen, složil A. Valenta. Part. a hlasy 80 kr.
- „ 29. **Jen do skoku** (polka), složil Al. Strebl.
Poupě a políbení. Part. a hlasy 80 kr.
- „ 30. **Píseň na cestu** dle Veita, } upravit
Stará píseň „ } K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.

Tovačovský A. B. „Zapějme písně vesele“ pro mužské hlasy s průvodem piana. Cena 71 hr.

☛ Pp. odběratelé „Dalibora“ obdrží 20 proc. srážky z veškerých našim nákladem vydaných hudebnin